

Vår referens:
Karolina Celinska
Karolina.celinska@dhr.se

Stockholm
2016-03-14

Kulturdepartementet
100 33 Stockholm

Remissvar avseende betänkandet Gestaltad livsmiljö SOU 2015:88 Ku2015/02481/KL

DHR är en idéburen demokratisk organisation för och av personer med nedsatt rörelseförmåga. Genom att skapa opinion och påverka de politiska besluten arbetar vi för ett öppet Sverige, där personer med nedsatt rörelseförmåga inte blir utestängda. En av utgångspunkterna i vårt arbete är FNs konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Det är utifrån detta perspektiv som vi framför våra synpunkter på betänkandet.

Inledning

DHR vill inledningsvis framföra att vi i stora delar ställer oss bakom Handikappförbundens yttrande. Då vi är olika organisationer vill vi ändå betona DHRs perspektiv.

DHR träffade utredningen och uppfattade att det fanns hög ambition att skapa en helhetssyn runt begrepp och värderingar. Vi saknar dock förslag om Universell utformning, som skulle fångat upp mycket av direktiven när det gäller sammanhållning, inkludering, tillgänglighet, dialog och delaktighet. Visserligen lyfts delaktighet och design som inte görs *för* användare/medborgare, utan *med* och *av* användare/medborgare, men kunskapen om åtaganden som rör mänskliga rättigheter saknas.

Genom konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning har Sverige åtagit sig att se till att samhället utformas universellt. Norge har nyligen uppdaterat sin handlingsplan för ett universellt utformat samhälle 2025. I Sverige är begreppet universell utformning eller universal design, helt okänt inom politiken, trots att även EU ökar kraven i standarder kopplade till upphandlingsdirektivet och strukturfonder.

DHRs synpunkter på betänkandet

6.4 Förslag till nya nationella mål för arkitektur-, form- och designpolitiken

DHR anser att politiken som helhet samt målen ska utgå från Universell utformning, Universal design. Målformuleringarna innehåller grundläggande värderingar om främjande men mål bör formuleras tydligare för att de ska ge en samlande riktning för politiken. När kommer Sverige ha en handlingsplan för Universell utformning?

7.3 Förslag till ombildning av Arkdes till Myndigheten för Gestaltad livsmiljö

DHR avslår bildandet av en ny myndighet. Vi anser att politiken behöver mainstreamas samt att en kommitté eller delegation tillsätts kopplad till riksdag med experter för Universellt utformad samhällsplanering. Vi har inga synpunkter på Arkdes.

Samlad bedömning av förslag i kapitel 9 offentlig upphandling

Förslagen rör samverkan, utbildning, metodstöd för kompetensuppbyggnad, forskning, stärkt kvalitet i kommunalupphandling samt forum mellan inköpare och leverantörer.

DHR saknar en koppling till Upphandlingsdirektivet som ska implementeras senast i april 2016. Upphandlingsdirektivet innehåller redan skullkrav på tillgänglighet enligt Design för alla på "allt som ska användas av människor, såväl allmänhet som anställda i myndigheter". Direktivet är kopplat till europeiska standardiseringsmandat och en europeisk standard för krav på tillgänglighet i upphandling av IT finns redan. Mandat 420 om tillgänglighetskrav i upphandling av byggd miljö pågår.

I förslaget om forum för dialog saknar vi företrädare för civilsamhället, särskilt eftersom det är perspektiv som behövs för universellt utformad och hållbar samhällsplanering.

DHR anser att flera av de åtgärder som föreslås behövs, men kopplade till tillgänglighet och universell utformning. Dessa kan åtgärdas i form av ändrad instruktion och ändrat uppdrag till bland annat Upphandlingsmyndigheten med flera.

Samlad bedömning av förslag i kapitel 10 om kunskap mm

Förslagen rör breddad rekrytering, finansiering av forskningsnätverk, forskning om hållbart samhällsbyggande, internationella perspektiv, utvidgad kunskap i grundutbildningar och innovativt byggande.

DHR förordar en tydligare koppling till Universell utformning. Detta saknas inom flertalet av berörda professioners grundutbildningar. Det behövs även breddade perspektiv inom forskning som gynnar innovation, inte bara inom byggande, utan tvärvetenskapligt och mångdisciplinärt inom till exempel teknik, samhällsvetenskap och design.

Samlad bedömning av förslag i kapitel 11 lagstiftning mm

Inga förslag lämnas om förändringar i lagar, förutom vissa regler för att främja innovativt byggande.

DHR anser att förslag som främjar innovativt byggande är positivt så länge som det är kopplat till universell utformning och regelverk för tillgänglighet. Vi hyser oro för att de kvalitativa reglerna för svenskt byggande urholkas. Här anser vi att en kommitté för universell utformning i direktiven ska kunna se över behov av förändring i lagar och regelverk.

Beslut om detta yttrande har tagits av förbundsordförande Rasmus Isaksson
Yttrandet har beretts av ombudsman Karolina Celinska.

DHR – Förbundet för ett samhälle utan rörelsehinder

Rasmus Isaksson
förbundsordförande